

Sila

En saga om klimatförändringar

Text: Lana Hansen

Illustrationer: Georg Olsen

Reslust

Tulugaq tycker att det är tråkigt att öva bokstäverna på tavlan. De gör det så ofta. Varje dag faktiskt! Så han ser ut genom fönstret istället, och reser än hit och än dit i tankarna.

På en halv sekund kan han flyga iväg som en korp, bort från tavlan och skolan, ut för att utforska världen. Tulugaq kan flyga hur långt som helst på fantasins vingar när han har tråkigt.

Det är skönt att flyga omkring och komma bort en stund från mamma och pappa och Nuka och klassen, tänker Tulugaq. Jag älskar att titta på jordklotet som snurrar, vattnet som strömmar ut i havet, ja, hela universum.

Tulugaq ska ut på upptäcktsfärd, och han ska långt. Han kan ju inte bara hålla på och flyga över lekplatsen eller Asiaqs hus.

Även om han alltid har bott på Grönland så har han aldrig sett inlandsisen. Så han bestämmer sig för att flyga dit, fastän tanken på det stora, vita ödelandet gör honom lite rädd.

På inlandsisen

Nu kan Tulugaq se inlandsisen där nere. Han får syn på en sjö och landar vid den. Han är törstig och dricker av sjöns vatten.

Plötsligt börjar inlandsisen röra häftigt på sig. Tulugaq blir förskräckt och ska till att lyfta när han hör en mullrande stämma. Till sin fasa ser han ett ansikte dyka upp mot ytan, och så reser sig en enorm varelse sakta upp ur vattnet.

Tulugaq blir så rädd att han ångrar att han flugit så här långt bort. Varför reste han ensam? Utan att någon enda vet var han är.

Just när han ska ge sig av ljuder den mullrande stämman: ”Var inte rädd, och flyg inte iväg ännu.”

Tulugaqs fötter gräver sig in i den kalla isen. Det är som om ett band av is har bundit fast dem. Han kan inte komma loss och ropar för full hals: ”MAMMA! MAMMA!”

Från den lilla sjön på inlandsisen hörs stämman, gällt och klagande: ”Jag är Inlandsisens ande. Hjälp mig, Tulugaq. Hjälp mig, Tulugaq.”

Den underliga varelsen låter helt förtvivlad.

”Eh, vad ska jag hjälpa dig med? frågar Tulugaq.

Nu är han mer förvånad än rädd.

Tulugaq den utvalde

”Naturen är i fara. Människorna förorenar luften så mycket med sina bilar och fabriker att jorden bara blir varmare och varmare. Djuren i Arktis har fått svårt att klara sig, och inlandsisen smälter och riskerar att översvämma hela jorden”, suckar Inlandsisens ande. ”Du är den utvalde, Tulugaq. Bara du kan rädda oss. Vi klarar det inte utan dig.”

”Men vad skulle *jag* kunna göra för att rädda jorden?” säger Tulugaq häpet.

”Du ska flyga runt i den arktiska naturen. Du kommer att träffa på olika djur. De kommer att ge dig gåvor som du ska ge till Havets moder. Till sist ska du nämligen besöka henne och reda ut hennes hår.

Just då kalvar isen av sig ett stort isberg. Vilket oväsen!

Tulugaq blir rädd när isberget brakar iväg och tror att han ska dras med, men så känner han att fötterna lossnar från isen. Då är han inte rädd längre och han lyfter från isen.

”Tänk på saken, och kom snart tillbaka”, ropar Inlandsisens ande efter honom.

Han ville mig inget illa, tänker Tulugaq när han flyger hemåt. Han bad om hjälp, och då måste jag hjälpa. Det är självklart. Men hur ska det gå till?

Tulugaq avbryts i sina grubblerier av att skolklockan ringer.

Tankar i luften

Det är skönt att kunna flyga. Att sväva omkring i frihet. Att se allt uppifrån. Och när jag får lust kikar jag in hos Asiaq.

Jag landar på hennes balkong och spionerar på henne, fast bara en pytteliten stund. Hon är så söt där hon sitter framför spegeln och sjunger eller lyssnar på hög musik.

Mitt hjärta börjar bulta och jag visslar till när jag ser henne kamma sitt långa hår. Jag är nog jättekär i henne.

Men på senaste tiden har hon inte kammat sig så ofta, och hon ser inte så glad ut. Hennes hår blir bara tovigare och tovigare.

Inlandsisen smälter

Medan Tulugaq skalar potatis blir han sömnig och gäspar om och om igen.

Nuka kunde väl hjälpa till istället, tänker Tulugaq. Han och mamma väckte mig när jag drömde så spännande. Jag skulle ju precis hjälpa Inlandsisens ande.

Vad var det Inlandsisen ande sa till mig när jag skulle flyga därifrån – när isberget kalvade och fyllde det stora havet med is? Han sa att inlandsisen lider av klimatförändringarna. Och det beror på att människorna inte tänker sig för. De bara tar för sig och slösar på naturens gåvor och smutsar ner med sina bilar och fabriker. Det har bildats massor av sjöar på inlandsisen på grund av alla föroreningar. Och nu har Inlandsisens ande valt ut mig att resa till Havets moder för att få inlandsisen att sluta smälta.

”Tulugaq! På din resa ska du träffa de som är drabbade och som är i behov av att Havets moders hår blir kammat. Och när du har utfört ditt uppdrag kommer människorna att ta sitt förnuft tillfånga.”

Utan att Tulugaq vet hur det har gått till är han plötsligt hos Inlandsisens ande igen.

Isbjörnen

Tulugaq flyger och flyger. Då ser han en isbjörn som dyker ner i havet. Och strax därpå klättrar den upp på ett stort isberg.

Tulugaq flyger dit och landar i närheten av isbjörnen.

Isbjörnen hälsar på honom med ett vrål. När Tulugaq förstår att den inte tänker angripa honom flyger han lite närmare.

Isbjörnen säger: ”Här är jordens hjärta, ett stycke lysande is. Ge det till Havets moder. Hon är övertäckt av svart smuts och hjärtat kan lysa för henne. Det är mörkt nu, men när Havets moder håller om det tänds det. Då kan hon se bättre.”

Plötsligt daskar isbjörnen till Tulugaq med sin vänsterlabb så att han faller ner från isberget.

Hemma

Gatlyktorna lyser starkt i den stora staden.

När korparna är framme vid Tulugaqs hus bär de in honom för att lägga honom till sängs. De hör hans lillebror snarka och lägger Tulugaq i närheten.

Åh, vad skönt med ett varmt täcke, tänker Tulugaq i sömnen.

Tulugaq vaknar av att väckarklockan ringer.

Vilken otrolig dröm jag har haft i natt, tänker han.

Han har sovit så tungt att han har svårt att få upp ögonen.

”Vakna, Tulugaq”, hojtar pappa.

Varför kallar även han mig för Tulugaq? Jag är ju ingen korp, jag är en människa, tänker Tulugaq lite surt eftersom han har dåligt morgonhumör.

Han går till skolan utan att minnas något av nattens händelser.

Översättning

Catarina Andersson